

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 6 maja 2020 r.

**wzywająca Rząd Rzeczypospolitej Polskiej do natychmiastowego wprowadzenia stanu
klęski żywiołowej na całym terytorium Państwa Polskiego**

Od listopada 2019 roku świat cierpi z powodu epidemii związanej z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. 11 marca 2020 roku Światowa Organizacja Zdrowia uznała, że mamy do czynienia z pandemią, która objęła już ponad 200 krajów świata, doprowadzając do ok. 3,5 mln potwierdzonych zarażeń i ok. 250 tys. zgonów. 13 marca WHO podała, że epicentrum pandemii stała się Europa.

W Polsce 14 marca wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego, a 20 marca – stan epidemii. Obecnie liczba zakażonych wynosi ok. 14 tysięcy, a liczba zmarłych na COVID-19 ok. 700 osób. Te liczby codziennie się zwiększają.

W związku ze stanem epidemii wprowadzono w Polsce wiele ograniczeń, w tym z zakresu praw człowieka, wolności osobistych i obywatelskich. Zastosowano m.in. przymus odbywania kwarantanny i przebywania w określonym miejscu, a także ograniczenia w prawie swobodnego przemieszczania się i gromadzenia. Zawieszono jedno z podstawowych praw obywatelskich, a mianowicie prawo do demonstracji ulicznych. Zamknięto szkoły, uczelnie, instytucje kultury, restauracje i kawiarnie, hotele, większość usług, galerie i centra handlowe. Częściowo nie działa transport kolejowy i autobusowy, a całkowicie – lotniczy. Przesunięto egzaminy w szkołach. Wprowadzono system dotkliwych kar dla osób niestosujących się do ograniczeń, zwiększono uprawnienia administracji publicznej, policji i służb porządkowych, włącznie z prawem do inwigilowania mieszkańców. Tych zmian dokonywano często rozporządzeniami ministra lub Rady Ministrów, a więc wbrew przepisom Konstytucji RP.

Podstawowe prawa i wolności obywatelskie są zatem ograniczane lub wręcz zawieszane. To nie są zwykłe środki konstytucyjne, to są środki nadzwyczajne, a Konstytucja na wypadek sytuacji, w których zwykłe środki konstytucyjne są niewystarczające, przewiduje możliwość wprowadzenia jednego z trzech stanów nadzwyczajnych. W sytuacji, z jaką w związku z epidemią mamy do czynienia w Polsce, formą właściwą jest, w sposób oczywisty, stan klęski żywiołowej. Jego wprowadzenie jest konieczne tym bardziej, że

legalne podstawy większości zakazów, nakazów i ograniczeń wprowadzanych przez rząd może dać tylko ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej, a nie oparcie się, jak to jest obecnie, na ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Unikanie wprowadzenia stanu nadzwyczajnego może mieć także bardzo niekorzystny wpływ na finanse państwa. W związku z tym, że zastosowane przez rząd zakazy prowadzenia działalności gospodarczej w wielu sektorach gospodarki nie mają prawidłowej podstawy ustawowej, grozi nam to, że po zakończeniu stanu epidemii mogą pojawić się ogromne roszczenia pod adresem Skarbu Państwa. Z kolei w przypadku ogłoszenia stanu klęski żywiołowej zakres takich roszczeń byłby ograniczany, a ich wysokość miarkowana na mocy ustawy z dnia 22 listopada 2002 r. o wyrównywaniu strat majątkowych wynikających z ograniczenia w czasie stanu nadzwyczajnego wolności i praw człowieka i obywatela.

Wprowadzenie stanu klęski żywiołowej pozwoli na legalne, zgodne z Konstytucją, przesunięcie w czasie wyborów prezydenckich, niezbędne zarówno ze względu na ciągle istniejące zagrożenie dla zdrowia i życia Polaków, jak i ze względu na niemożliwość przeprowadzenia w najbliższym czasie dobrze zorganizowanych, rzetelnych i uczciwych wyborów. Przesunięcie wyborów umożliwi to, co jest dziś najważniejsze: koncentrację wszystkich sił politycznych, administracji państwowej i samorządowej – ponad podziałami – na walce z epidemią COVID-19.

Senat, uznając powyższe argumenty i oceny za słuszne, a postulowane działania za pilne, wzywa Radę Ministrów do natychmiastowego ogłoszenia stanu klęski żywiołowej na terytorium Polski.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI